

TIDNINGS-VECKORVET

Demokratisk vänster.

Ett tidens krav genomfört i handling.

Den levande Hamlet av Sven Stål.

Ett nytt monumentalmåleri? Kalle Hedbergas utställning av Gina Lefler.

Elin Wägner skriver om En röst från Sönder-Jylland.

Vad har hänt?

EN NY KEJSARE FÄR VÄRLDEN, nämligen i det stora mandsjuriska kejsardömet, där den siste kejsaren av Kina, herr Pu Yi av Mandsju-dynasten, erbjudits kejsarvärdigheten och fått japans nådiga tillstånd.

Pu Yi, Mandsjukejsare.

DE N ORDINARIE MOTIONSTIDEN vid riksdagen utgick i tisdags, den 23 jan. Antalet avgivna motioner, uppomött 800, överskriget som vanligt föregående års. För mycket, för mycket!

NORGES STORTING SAMMANTRÄDDE förra veckan efter de nya valen. Till president valdes arbetarrepresentanten Nygårdsvid, då bondepartiet icke ville godkänna den av Höire uppställda kandidaten Hambro och därför röstade blankt. Regeringen framlade en samlad krisplan på omkring 43 miljoner kronor, som utom direkta understöd till lindrande av arbetslösheten går ut på igångsättandet av en mängd samhällsnyttiga arbeten.

EN STUDENTRIKSDAG har samlats till i Stockholm. Studenternas närmaste önskemål tycks vara att spärra porten bakom sig själva, att hindra, som de säga, uppkomsten av ett lärdomspropaganda.

AVSLOJANDENA INOM STOCKHOLMS gatuförvaltning, med luftbuss och luftbuss även vid stadens ordinarie arbeten, börja anta en pinsam karaktär. Tjänstemännen synas på lämpiga kolumner ha debiterat staden vad arbetarna fått utgå för dem själva. Hur långt och hur länge ha vederbörande befallningshavare och arbetare vetat om systemet? Nästa skändakt om vi får beteckna arbeten, börja anta en pinsam karaktär.

ANVETTIGT OCH ACKLIOGE VÄNDRAN från filmbyrå ut ena stockholmsarens sida mötte den tyske filmhjälpn Willy Fritsch vid hans tredagarsbesök i Sverige. Fasadskulptering, klidskanderrivning, polisskydd! Vad gingo de ut till att se!

S.A.-HEMMET VID DOBELNSGÅRDEN STÅN stänges på Polisministerens befallning såsom varande ett pensionat, farligt för ordning och säkerhet. Furuårgård, som inte anses hemmet som ett pensionat, emedan karlarne inte få någon upppassning. Kommer säkert att övergå till bestutet.

UNDER NAMN AV NATIONALSÖCHALISTISKA blocket göres ett försök till samling av de starkt komprometterade Furuårgårdarna, av Lindholmarna och Öhrings svenska släkttingar, i en miljon v. Rosen m. B. Den i inbördeskrig trånade svenske underofficiären, fin-

Honorine Hermelin:

Evrytmi.

ELLER par framföranden av konstnärlig evrytmi har ägt rum på Borgarskolans stora sal i Stockholm genom en kvinnlig grupp på fyra deltagare, varibland en svensk.

Vad är evrytmi? Ordet, som fått sin klang från Platons uppfostringslära i »Staten» och som kan översättas med val-rytmik eller led-rytmik, togs upp av Rudolf Steiner som namn för de rörelser, som man menade vara synbart språk och synbart musik. Man skulle kunna säga, att på samma sätt som språket finns bundet i ord, skrivna eller tryckta på papper i små torra tecken och slöjt eller mekaniskt uttalen i likgiltigt tal, men vars ly spränger i dagarna i varje temperamentsfullt talandes ögonblick och varje gång dikt läses av hjärtat, högt eller tyst, så är evrytmi den fullt utförda arbeten, gestalten, som tillhör ett temperamentsfullt framförande av dikt eller musik. Och denna gest är lika bunden till sin form som ordet är vid sina bestående ljud och tonen vid sitt läge i skalan — friheten sitter blott i klangfärgen och temperamentet.

Det är alltså arbeten, gestalten, som i evrytmi kommer till full, men lagbunden utveckling. Det blir därför ofrånbara och händerna, gestens uttrycksfulla redskap, som främst kommer till tals. Fötternas rytm och hela gestaltens rörelser över golvytan ger taktindelningen och grundstämningens underlag — så t. ex. i den ständigt tillbakavärande, i sig själv inkränkande moll-stämningens rörelsen eller i den genombrytande durklängens framåt, utåt, uppåt.

I de fasta, lagbundna formerna ligger enligt min upfattning evrytmis styrka och därför också dess begränsning. Det förefaller mig som om det ej bleve missvisande, ifall man satte en gräns mellan evrytmi och dans liksom den mellan tal och tungomstämning. Liksom det säkerligen i tungomstämningens utgång finns en smal väg, som leder till djungelns hemlighetsfullaste och annars med rätta fördolda rik, så finns väl i dansen såsom konst en smal stig för de få

utvalda in till en värld, där gränserna blir flytande mellan kultur och primitivitet, mellan sträng objektivitet och fullaste subjektivitet, mellan den fastaste form och det som springer alla former. Men snal är den vägen, och få äro de som finna den. Vad evrytmi beträffar skulle jag tro att den icke hör till konstens utan till uppfostrans och hygienens rike, där Platon en gång ställde den och — kanske egentligen Rudolf Steiner också — i varje fall tror jag mig veta att jag aldrig skulle ha blivit gripen av evrytmi, om jag ej fått se den i förklarad gestalt: övad av barn i alla åldrar från 6—18 år i en stor folkskola — i överflöda flickor på cirka 30 barn, gossar och flickor, i grova skor och oestetiska kläder. Det var i Waldorfskolan i Stuttgart, där Rudolf Steiner var pedagogisk ledare under de 6 sista åren av sitt liv. Där har jag sett barndomsaldrarnas naiva grace fröjda sig i rytmens schvung, i sångdiktens högtidliga stämning och i uppbyggande av urskulan fasta, klara intervaller. Där har jag sett pubertetsidens gossar och flickor komma inrändade i evrytmisalen med nejagande och olust i varje fiber av sin kropp och själ — för att till sist bli genomdragna av de friska och maktfullgärdade övningarna med kopparstav och den humoristisk-burleska dramatiken i en dikt eller en rytmisk övning. Och jag såg där stället för 17—18-åringarna medvetet och självtändigt ta redskapet i sin hand och under livligt inbördes resonans om den rättaste, lagenligaste formen rita upp konturerna för den evrytmiska rörelsen kring en trio av Mozart. Då var det också en fröjd att höra hur denna klass ur sina egna led kommenderade fram än några och än andra för att sköta instrumenten: piano, flöjt och violon. Ty i Waldorfskolan lär sig alla — alltifrån första klass — att spela något instrument, och tonlängd blir dem lika naturligt som att läsa ord i bok. — Det var en gosse i avgångsklassen, alltså en 18-åring, beredd att snart ställa sig i de krossarbetandets eller ar-

(Forts. s. 4 d.)

Arbetslösheten i riksdagsmotionerna.

Det farliga Epa.

1934 Års förslagsväckande i riksdagen har satts i gång med full fart från såväl Kungl. Maj:ts som de enskilda riksdagsmännens sida. Tidevarvet lömnar härnadan en första översikt över motioner, som redan föreliggja i tryck. Vi vilja söka att även i fortsättningen hålla våra läsare underrättade om de viktigaste händelserna vid Årets riksdag. Då en viss begränsning av det omfattande materialet dåligt blir nödvändig, komma vi att förutredvis ta upp sådana frågor, vilka falla inom området för Tidevarvet program. För att samtidigt kunna meddela munret på res. propositioner och motioner och därigenom underlätta för ev. intresserade att själva skaffa sig trycket från Riksdagens Tryckeriexpedition, komma vi i regel att omnämna förelaggen först sedan de föreliggja tryckta, även om detta i en del fall måste innebära någon försening av frågornas behandling i Tidevarvet.

Omvandlingsprocessen och brytningsskriftderna på det ekonomiska området få många belysande, ibland drastiska, nästan alltså intressanta uttryck i de svenska riksdagsmännens motioner. Arbetslöshetsfrågan står naturligt nog som en av de främsta punkterna, men också andra näringslivets angelägenheter, såsom tullförlag och understödskrav av olika slag. Själva vardistributionshanter man också fått sina motioner i form av ett par utredningsförslag om de s. k. Enhetsförloren, Epa, vars segerligt börjat förskräcka de lagstiftande herrarna.

Det farliga Epa. Hr. Wöhlm m. fl. i Första, hr. C. O. Jacobsson m. fl. och hr. Meyerhöffer m. fl. i Andra Kamrarna — samtliga högermän — motionera sålunda om *ändamål* utredning beträffande enhetsprisystemet samt motverkande av dess följder och åberopa därvid bl. a. att detta starkt förklarade försäljningssystem måste innebära stora risker för att antalet anställda skall minskas såväl inom varusfärderna som inom handelsvetenskapens område. Epa varorna tränga ut svenska kvalitetsproduktion och otvetska sålunda också de åtgärder som statsmakterna själva ansett sig böra bevilja handelsvetenskapen. Hr. Wöhlm påpekar även att Epa hotar den svenska försäkringslivet, vilka av ålder räknals till samhallets stabiliserande de skitits, och vilka sländet icke utan värdna synes kunna vara förlutana.

För och emot i den utveckling mot standardisering, som nu pågår, blir väl den eventuella fördningens sak att avvägja. De med förelaggen motionerna äro i varje fall präglade av övervägande konservativa förslagsställningar. Vore det icke bättre att låta folk olika de billiga gränserna och själva dra sina slutsatser? (F. K. nr 13. A. K. nr 27 och 28.)

Förnyad attack mot gift kvinnor i statsjägar.

Om Epamotionerna utgåra en detalj, som mera i förbigående berör arbetslösheten, linnas flera förslag, där dess mera centrala problem tagas upp. Tanken på arbetslöshetens lindrande, genom att från arbetsmarknaden utestänga vissa grupper av människor, kommer till uttryck i ett förslag av hr. Nyhloms form. Den värsta är hr. Nyhloms motion. (Forts. s. 4 d.)

En röst från Sönder-Jylland.

Vid omregleringen efter världskriget återlick Danmark ett stycke, av Tyskland några årtionden tidigare erövat land som lös, språk och kultur var övervägande danskt och ville bli det också politiskt. Man trodde att därmed Sönderjyllands tragedi var bragt ur världen. Men så var det ej. Tyskarna ha väl aldrig i sitt hjärta funnit sig i detta bestat som påtvangs dem i en fördomjukkens stund. Och med den unga nationella renässansens vaknade lusten att förbereda marken för en gränsreglering till tyskanas förtjän.

Tidevarvet läsare erinra sig säkert Signe Höjers artikel i hostas om situationen där nere i Sönderjylland, där Nordens sydgårns fr. Sen dess ha flera gindrat oss att glömma det beklämmande faktum att denna gräns är hotad. Men vi ha också erinrats om att den härjade Sönderjyllands befolkningen tagit upp motstånd mot den tyska propagandan och den tyska ekonomiska invasionen.

Och det unga Sönderjylland går i tidernas fotspår. »Ung skat nordisk Folkeand rejse sig i den unge nordiske Grænsvegtsæ, heter det i inledningsstykket i Flensborgs Avis julnummer. Detta nummer av en tidning, som alla intresserade borde hålla, har fött en verkligt gripande försök att intressera det övriga Norden för händelserna på Sönderjyllands rikfria gränskrådpått. Bilder och författaren äro sålunda hämtade från Sverige, Norge och Finland i stor utsträckning och ämnet är egentligen nordiskt solidaritet. Vi tillfå oss att vilja ut av dessa bidrag det som professor Hans Larsson i Lund lämnat. Det heter Tingsens logik:

»Tre underkuvade länder svärades det för under min barndom: Polen, Finland, Slesvig. Småningom resignerade man. Ingen utsikt till befrielse! Så kom det berigt: Polen fritt, Finland fritt, Slesvig fritt! Hur gick det egentligen till? Det är ett av de mörkligaste exempel jag vet på händelsernas logik. Ty ingen makt hade detta bland sina krigsmål. Planlöst rullade händelserna fram — och så blev detta resultat. Därför att det låg förskan förkuvades.

Vid den slesvigiska gränsregleringen — en ljuspunkt i den annars ingalunda rationella stora freden — eftersträvades en objektiv, rationell lösning. Det har kanske aldrig förr skett i historiens många freder, där man helt enkelt brukat ta för sig vad man kunnat skruva till som en tillkommen gräns rivas upp, ser man ingen ända på Europas gränsvästriker.

Danmark togarna ha tingsens logik på sin sida. Det är en stor sak. Ene förtrostan blir sorgligt, när så är.»

Redaktionen av julnumret säger ifrån att det loko är gränsvakternas mening att påtvunga Norden något. Den säger byggnad. (Forts. s. 4 d.)

ske översten och persiske polismannen Martin Ekström skall av greve Erik von Rosen upplifytas till överledare.

DE N ENGELSKA TIDNINGSKUNDEN Lord Rothermere annonserar sin anslutning till fascismen. De engelska filosoferna ha inte varit sena att utnyttja denna dunderrolin, genom en massa samfundets instämmanden från utomstående. Man känner igen de snygga metoderna.

TI OARS DAGEN AV LENINS DOD inföll i söndags. President Kalinin framhöll i sitt hyllningstal att Lenins testamentet blivit uppfyllt. Holt inglens

Kalinin, Sovjet-Bystands president.

ha också siffrorna för andra femårsplanen blivit offentliggjorda. Första femårsplanen uppgift var framförallt att bryta vägen för kollektiviseringen och att förtja gången i världen genom en planushållning. Den tog framförallt sikte på utvecklingen inom den tunga industrin. Sedan detta projekt är i någon mån utdangort kommer andra femårsplanen förutredvis att syssla med produktionen av konsumtionsvaror. Framgångarna för kollektiviseringen inom jordbruket ha trots allt motstånd varit så stora, att det beräknas att mellan 65 och 70 procent av jordbruket skulle sig tillsammans i kollektiv. Trots dessa svaganna siffror frågar man sig i alla fall om kollektiviseringen av jordbruket låter sig effektivt genomföras. Och hur är det med hungersnöden?

EN DJUP KLYFTA mellan franska och tyska synpunkter framgår av Tysklands och Frankrikes privata diplomatiska förhandlingar och det är ovisst om de skola kunna förtistis.

FÖRHÅLLANDET MELLAN JAPAN OCH RYSSLAND blir allt mer och mer spånt, med truppernas andragningar vid gränserna på ömse håll. De tvriga fredsförskingarna båda intet gott.

Veckovardelen

Ung danska från gränsen.

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.
Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 fr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Norrlångsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvssaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förklaringar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N 333 15.

Folkungagatan 84

Bastuläge 59 stannar vid porten.

IVAN NYELIUS S. A. AHLENIUS
LEG. TANDEL. S. ANDTEKNIKER
Tel. 41 00 84. Tel. 43 22 56.

Småttfärdi plomb. Konstådliga händer
och landstiftning. Rörigen

Billiga priser.

Professor Johan Almkvist

Nybergsgatan 7, Stockholm. Tel. 67 50 71

19,9-9,4-4-5. Söndag 10-11.
Hud- och Könsjukdomar,
UPPLYSNING I AKTENSKA FLA-
GOR OCH SEXUELLA FRÅGOR.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19

Mottagar insändor. Även för yngre tid.
Tryggt och öppet, välskött.
Tel. 778 24.

ELLEN JOHANSSON

DAMFRISERING

SCHÉLEGATAN 18
TELEFON 50 74 13

Alcoidgas

dödar absolut vägkyro.

Omfärl för människor. Vi äro den enda

företaget som utför desinfektion med

Swenonson, Desinfektionsanstalt.

Tegnérsgatan 19 • Telefon 209207.

Centralbadets damfriserings

rekommenderas

Elegant. Tel. 23 53 55. Företagssk.

All litteratur

1 fristående: TIDSKRIFTEN FRIEDEN (öppna
sida utgåva), FAX-GRAMFÖRSEN,
FAX-SERVEN, med inlägg av doktor Per
Ostberg, kapten C. J. Brunskog, I. Borgström
och L. L. Skara. På beställning av utgåva
med utgåva eller respektive. Vidare
innehåller m. m. BOKVÄRDENS
FÖRETRÄDARE

Mittarsnögatagatan 71, 3 fr., STOCKHOLM

mörkret
viker för
ljuset:s fé:

LUMA
kooperativas
lampa

Den 27 Jan. 1934.

Demokratisk
vänster.

År 1934, ungefär tio år efter
sprängningen av dåvarande frisinnade
landstiftningen, hade de frisinnade
och liberala plötsligt upptäckt,
att de åter måste gå ihop. Hur sked-
de den upptäckten? Genom att de
båda parterna allt efter att ha be-
kampat varandra i alla åren utan för-
undran blivit så söndersplittrade och
lidit förnedringens nedslag, att de
slutligen märkte, att de inte längre
hade någon betydelse. Frisinnade
kvinnors bestämda protest mot
sprängningen 1923 och samma orga-
nisations försök att återföra de
stridande parterna 1926 kringsat ett
nytt program, som tot framtiden i
sikte, hade ingen verkan. Men nu,
när det gäller konjunkturpolitik, blir
man plötsligen försönlig och mår
ihop sina åsikter.

Där kan vi inträffa plötsliga sin-
nesförändringar, det kan ej förnekas.
Men själva titeln för sammankom-
plingen, »borgerlig vänster» förelä-
rer litet besynnerligt. Det är alljämt
»slungan på vägen». Borgerligt, det
kan man förstå, det är för att all-
jämt hänga kvar hos högern. Men
vad betyder »vänster». Varken frisinnade
och liberaler ha visat sig
vidare vänsterinriktade i sin borgerli-
ga samling. Är det någon omvände-
else, eller är det ett »slökt» namn?
Men tror man sig kunna komma någon
vart enbart med ett namn, utan
nytt liv, ny kraft och nya människor?

En demokratisk vänster, som sam-
arbetat med socialdemokraterna,
kunde inget några förhoppningar,
d. v. s. det hade kunnat inga några
förhoppningar och varit verkligt
klokt. Ty det hade varit rätt.

E. T.

Roosevelts återupp-
byggnadsprogram.

Svårigheten att fullt genomföra det
ekonomiska experimentet i U. S. A. har
hindrat Tidevarvet att så snart önskat
vart vore hålla sina läsare underrettade
om utvecklingen i den märkliga pla-
nen. Vid Nationalekonomiska Föreningens
sammaanträde i måndags framhöll
ledaren, docent Karin Kock, i sitt föredrag
om Roosevelts rekonstruktionsprogram
en konjunktursynpunkt, framförallt
den oklarhet som råder i programmet
samt de diametralt olika utgångspunkterna
för presidentens ekonomiska hand-
lande. Programmet omfattar samtidigt
hjälpande av köpkraften genom allmänna
arbeten, hjälpsande av efterfrågan genom
kodlagstiftning samt ingripanden för att
stödja jordbruket och höja prisnivån och
slutligen valutareglerande åtgärder. Om-
kring 25-30 procent av de arbetslösa ha
visserligen fått arbete. Men spekulations-
perioden från i somras medförde en pris-
stegring, som motverdade de lönelöftande
och köpkraftstärkande åtgärderna.
Några hållbara slutsatser vore, enligt dr
Kock, såvra att dra.

Amerikanske ministern i Stockholm,
Mr Steinhardt, såg mera hoppfullt på lä-
get och förhållandena en blomstrigsd i

Ett tidens krav
omsatt i handling.

Vid Julita folkskolestyrelses septem-
bersammaanträde beslöt, enligt vad
som meddelats i Sörmlandspressen, att
vid fortsättningskolleorna — som resp. lä-
rare så önskade — skulle för undervisning
i ämnet sexuell hygien kunna an-
vändas en här för lämplig, sakkunnig per-
son. På förslag av styrelsens ordförande,
rektor Hanonine Hjelms, har över-
sköterskan vid St Erik sjukhus i Stock-
holm, Röda kors-styrelsen Dagmar Kallen-
berg anmodats att vid samtliga sex fort-
sättningskolleorna ha en lektion med barn-
nen, varvid klart, enkelt och sakligt re-
digierts för släktinge, dess hygien och etik.
Rektor Hermelin har därpå tillämnat
med barnen om betydelsen av den and-
liga mognadstiden i åldern mellan 14 och
21 år.

Efter dessa lektioner har för varje
skola på kvällen följt ett föräldramöte till
föräldrar och målsmän. Rektor Hermelin
och syster Dagmar ha därvid fram-
lagt sina synpunkter och redigierts
för gången av den undervisning som
meddelats. Vid det sista föräldramötet,
där även församlingens kyrkoherde var
närvarande, framförde denne ett tack till
Julita folkskolestyrelse för det initiativ
som tagits och till syster Dagmar för det
utmärkt och skickligt för framtiden
fruktbaraste stift, på vilket hon utfört
sitt uppdrag.

I dessa dagar då diskussionens vägar
om sexuell upplysning gå höga, har gång
på gång av pedagoger och läkare fram-
hållits vikten av att genom en tidig up-
lysning lå i det rätta reaktionssättet för
sexualliteten. Spridda ansatser här-
till ha även gjorts på många håll i vårt
land, kanske mest i städer och industri-
samhällen. Men att en kommun på rena
landet målmedvetet sökt realisera detta
önskemål, synes oss vara av så stort värde,
att Tidevarvet tillskrivit lärarna vid
respektive fortsättningskolleorna och an-
hållit om några närmare synpunkter på sa-
ken. Vår begäran har också villigt
tillmötesgått och vi äro här i tillfälle
att återge några belysande svar. Ett på
grund av långsam postgång försenat svar
— från den själva skolan — kommer att
publiceras i nästa nr av Tidevarvet.

Lärarinnan vid skolan i Laggartorp,
fröken Ester Lindholm, ordförande i Ju-
lita barnavårdsnämnd skriver:
Uppmanad att delgiva Tidevarvet
mina intryck om den nu avslutade
sexuella undervisningen i Julita fortsättnings-
skolor, kan jag ej säga annat, än
att vi äro såväl skolstyrelsen, som tagit
initiativ till detta, som syster Dagmar,
vilken ställt sig till vårt förfogande som
föreläsghälsare, stort tack skyldiga.
Syster Dagmar hade en alldeles sär-
skild förmåga att meddela en sådan
undervisning.

Både gossar och flickor undervisades
samtidigt, och kan man undervisa så som
syster Dagmar, anser jag inlett hinder
föreliggande för samundervisningen. Men
skulle undervisningen själv kunna sig
bevärdar, tror jag, att det vore bättre att
skilja gossar och flickor åt, och i så fall
helst ha en manlig undervisare för pojkar
och en kvinnlig för flickor.
Vad åldern beträffar, så anser jag just
13- till 15-årsåldern — bryningsåren —
som synnerligen lämplig. Barnen befin-

konjunktursvevande till sommaren. Han
framhållt betydelsen av den Rooseveltska
guldpolitikten, vilken föreskriver såväl en
övre som en under gräns för guldvärdet
och därigenom verkar stabiliserande, till
frömma för både Amerika och världen
för övrigt.

na så gå då inför den rent fysiska ut-
veckling, som måste vänta sig på hal det frä-
ror hos dem. Att de då också få full
känedom om könsorganens byggnad,
förrättning och hygien, kan ej vara an-
sett en riktig. För mig kommer önsket
den tanken, att många av de sexuella för-
villelserna i dessa ågar ej kunna vara
släkterade av en vårdnad, och att där-
för fullt fullständig i förening med värd-
ansvarskänsla skall bli ungdomen till väl-
signelse.

Ansvarskänslan väcktes ytterligare av
rektor Hermelin, som kompletterade den
biologiska framställningen med en redig-
görelse för Tidsperioderna i människol-
vet och omtalade för barnen, att i den
7-årsperiod, på vars tröskel de nu stodo,
skulle de visserligen erlora könsorganens
utveckling, men dessa voro därför ej fä-
diga att tagas i bruk. Nu hade de fått
svar på de frågor, som de säkerligen gått
och varit på en viss mån, och behövde de inte
och tänka på detta utan kunde lägga det
åt sidan. I stället skulle de glädja sig åt
allt vackert, som de under den nu kom-
mande perioden skulle få uppgöna för:
naturens skönhet, dikten, vänskapen
o. s. v. Detta skulle göra dem till bättre
människor, som de skulle kunna utnyttja
övernå i en 7-årsperiod, vore de tillräckligt
utvecklade för att fyllas av den i dem
lycka, som kärlek och trohet i förening
kunna skänka.

På kvällen hölls föräldramöte, och
glädjande nog kommo så många föräld-
rar, så att de flesta av skolans voro rep-
resenterade. Vid föräldramötet genomgick
allt det, som barnen hade fått höra, med
några tillägg t. ex. om onani och vådora-
na av fosterfödning. Att döma av den
allmänna stämningen och intresset
och även iveren att köpa de små häften
om släktliv — trots att 75 frö i den
här trakten betyder rätt mycket — ha
vi all orsak att tro, att föräldrarna ut-
språkade och voro tacksamma för den
undervisning både de och barnen fått.

Skulle jag önska mig någon komplette-
ring i ämnet, skulle det gälla könsjuk-
domarna, inlett därför att vi möla dem så
ofta i vår tid, och vi kunna, men man vet
ju, ej, vad barnen komma att möta, när
de komma ut åt olika håll.

Med utmärkt högskning

Ester Lindholm.

Kantor Filip Peterson, lärare vid Åskö-
ping, kyrkskolan i Julita, skriver:

ärna vil jag meddela intrycken av
de sexuella föreläsningarna här i
Åsköpingsskolan. Samundervisning i äm-
net tror jag ej har några risker. Tvärtom
tror jag det är till nytta. Man kunde inte
på barnens uttryck spåra annat, än att de
uppfattade saken helt naturligt, och in-
tresset var hela tiden stort. Angående
den lämpligaste åldern är lite värre att
uttala sig. Möjligen skulle man kunna
tänka sig ett år tidigare.

Stämningen vid föräldramötet på kväl-
len var — vad jag kan förstå — mycket
god. De föräldrar jag talat med efteråt
ha uttryckt sin stora belåtnhet och tack-
samhet. Skolstyrelsen är värd att er-
känna för det initiativ som tagits och
syster Dagmar Kallenberg för det natu-
liga och fina sätt, på vilket hon framför-
de ämnet — det vägar jag säga, som ett
allmänt omdöme. Önskan är, att så-
dana föreläsningar bli permanenta.

Med utmärkt högskning

Filip Peterson.

Föräldrarna stå stundom frågade:
Vi lämna härrefter ordet till läraren vid
Gimögts skola, herr Einar Hallin, som ut-
talar:

Först några ord om barnens inställning
till denna föreläsning. De förelösare
så intresserade, att jag tror ej ett enda
ord gick förlorat. Dets var ämnet nytt
och nybete för alla till barnens upp-
märksamhet, dels och viktigast, intresse-
de ämnet så att säga för dess egen
skull, ty barnen stå ju själva nära ett
vaknande driviv och vilja därför ha kun-
skap om desamma. Min åsikt är att
gossar och flickor vill ha undervisning
sammaans. Detta under förutsättning att
skickliga och kompetenta personer undervisa.
Syster Dagmar Kallenberg, hade
förmågan att helt fånga barnens upp-
märksamhet för ämnet, så helt, att för
utom till denna föreläsning, till flera
då föreläsningen övrigt.

Beträffande föräldrarnas inställning
till sexuell upplysning tror jag, att den i
båsta fall kan betecknas som passiv. En
landbrukarskolas undrade med om i sin-
net, om barnen t. o. m. skulle veta allt
och nybete för alla till barnens upp-
märksamhet, dels och viktigast, intresse-
de ämnet så att säga för dess egen
skull, ty barnen stå ju själva nära ett
vaknande driviv och vilja därför ha kun-
skap om desamma. Min åsikt är att
gossar och flickor vill ha undervisning
sammaans. Detta under förutsättning att
skickliga och kompetenta personer undervisa.
Syster Dagmar Kallenberg, hade
förmågan att helt fånga barnens upp-
märksamhet för ämnet, så helt, att för
utom till denna föreläsning, till flera
då föreläsningen övrigt.

Efter vårt föräldramöte eller efter sys-
terns, omedelbart efteråt, inlämnade jag
det 20-tal åhörare, som inlämnat sig, att
det inte bara går an, utan att vi så upp-
plysna våra barn om sexualitet. Detta
borde ske i både hem och i skola. Hem-
met bör på först, d. v. s. g. klara enkla
svar på barnens undrande frågor. Detta
även vid en tidig ålder i barnens liv,
även om på att barnen tidigt undervisa
sin tillblivelse, framhåll jag, att vår tids
då hon var omkring 6 år, frågade sin
mamma: »Var fanns jag innan jag kom
till dig?» En årlig fråga, som fick sitt
ärliga och öppna svar. Hemmet bör alltså
börja denna upplysning och skolan
även om på att barnen tidigt undervisa
sin tillblivelse, framhåll jag, att vår tids
då hon var omkring 6 år, frågade sin
mamma: »Var fanns jag innan jag kom
till dig?» En årlig fråga, som fick sitt
ärliga och öppna svar. Hemmet bör alltså
börja denna upplysning och skolan
även om på att barnen tidigt undervisa
sin tillblivelse, framhåll jag, att vår tids
då hon var omkring 6 år, frågade sin
mamma: »Var fanns jag innan jag kom
till dig?» En årlig fråga, som fick sitt
ärliga och öppna svar.

Till sist ber jag få framhålla, att jag
anser dessa sexualkurser vara symmetri-
ska förstås. Först och främst för
barnen. En rätt inställning till denna
fråga ges dem till nytta för all framtid.
Även för oss lärarfolk är dessa kurser
till stor nytta. Jag lärde mig mera i äm-
net på dessa kurser föredrag än under
hela min studietid.
Kursern kan göra skill för namnet fort-
bildningskurser för oss lärare.

Med utmärkt högskning och tack för
förfrågningen!

Eder

Einar Hallin.

13-14 årsåldern den lämp-
ligaste för undervisning.

Herr Adolf Lövgren i Hagby skola svarar
på vår fråga:

I nte på många områden är okungheten
förfarlig än frågan om det sexuella,
där det är en åsikt som jag lyst under hela
den tid jag tjänstgjort som lärare, och
jag har därför inlett ansett mig kunna stå
till svara med att lämna eleverna ifrån
mig något år utan att gifva dem en full-
ständig utbildning i ämnet.
(Forts. å sid. 4.)

Senaste nytt!

Handmålad lampskärm på särskilt preparerad oljduk utföres på
beställning i alla storlekar och modeller (valfrtia mött) exempelvis
egna välkända platser o. s. v. Rullgardiner målas. Amatörfotograför-
stas.

K. W. Lindbergs Konstateljé

Regnerigsgatan 50, i r. o. g. n. b. Tel. 20 82 28.

STOCKHOLM.

Förfäringar från landposten besvaras omg. Ombud antagas å platser,
där vi ej äro representerade.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA

DEPOSITIONS. KAPITAL- &

BANK

SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Kungl. Hovbolms-handel

H. FLATOW

Västerlinggatan 14, STOCKHOLM

— Hjemförhandling till och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

Säg det med blommar!

Västerlinggatan 14, STOCKHOLM

— Hjemförhandling till och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLEDSHALL, Barnhusgatan 4, Stockholm.

Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar per extra kostnad. Detta orsakas till våra bill. priser.

Sven Stål:

Den levande Hamlet.

Än tigen ha vi fått en Hamletföreställning som räcker ut handen åt oss och för oss in i dramat genom tens kryphål, hundradels små situationer som direkt vädja till dig och mig. Det är inte en vördnadfull, djupt i stoffet bockande regel, det är *Life* med stor bokstav och utropstecken!

Per Lindbergs och Ekman arbete har gått hand i hand och givits ut en resnad, förenkad och allvändig Hamlet. Skådespelarens förstadier, Erik XIV och Marchbanks, kunde till viss grad skönjas genom den fina texturen, men yd som direkt förvånade mig var att Den okeade soldatens nästa så helt och hållet förmåns av räkningen. Man måste som helst betrakta denna Ekmans stilsfälskade som fristående och friobern. Han har haft med att ge oss den unge Hamlet — svärmodern, som livet ännu inte väckt eller helt fått i sina klor — och i denna gestaltning när konstlöst att en fullt övertygande sista lita os se in i Hamlets själ. Ekman är den första sceniska konstnär jag sett som inte spelat rollen med kulturhistoriska skygglappar — han har med frisk, ungdomlig åptil kastat sig över rollens ord, gjort dem till sin egen och med en sund logik visat oss när dramat börjar — och varit det blir ett drama.

Ekman Hamlet har knappast lämnat pubertetsstadiet bakom sig — han är en begåvad yngling som isolerad och ren gått genom livet. Hans jämnriga har vuxit om honom — smakt lörört på kunnansens blandade frukt — och när han är tillsammans med dem blir hans sätt den yngres — den upphöjdes ömhet. Alldeles underbart utformade Ekman alla dessa smasker mot vännen Horatio, viktarna, hovlänaren och Ofelia. Talet till skådespelarna saknade uted — föll till märkes. Ekman stora innsatser gjordes i den första scenen mot Rosenkrantz och Gyldesterna — och senare i

dialogen med Polonius och under lysandend till skådespelarens recitation av Priami mon. Alla Gösta Ekman bästa egenager skinnade här i det förklarade ljus och varje ord blev till en kleonad.

Per Lindberg lyckas alltid skapa en atmosfär när han har ett begränsat utrymme att röra sig på — så även här, Grupperingen — ljuseffekter — och rent personinstruktiva detaljer voro av en lödig och sammanlänkade karaktär. Det är naturligtvis inte Lindbergs fel att dekorationsartisten förvärlat Hamlet av en Rollrey och skapat inombussener i sölsiska färger och kostymer som verade julmarknadens sista skri beträffande spektor.

Mathias Taubes konung hade en inre pondus, som rådde på maskeringens maskande nuna. Bönens upplevdes och blev ett hest rop från en ängstfull strupe. Fru Kolthoffs Drottning var äkta — en kvinna och ur detta sett visst majestät, som kläder och kronor sällan förnä till påtvänga ens fantasi. Vackert och förklarande sade hon de myckta svarta ord till Ofelias grav. Herr Petrus våldnad grävde upp en frågan och förgätn ferlarlandsförstift. Det var låsmödsprövande att höra — läkades Gunnar Olssons Polonius. Han denna roll kunnat så helt flyttas ur sin ram och rakt in i ett pilnerspekt vete vår Herre allena. Olsson som beviljan är begåvad med både talang och ståt förnuft, hade säkert länat ut detta sitt överflöd till någon äkta synlig förmåga. Hans valdsade omkring i texten och handlingen utan att finna sin plats och utan att passa in.

Fru Tuattas Ofelia var tvärspråkig — norsk så länge vettat var sunt och svensk när det svek. I denna senare inkarnation var hon subilt övertygande och äkta poetisk. Ingen kan dock överglänsa Maria Schildknachts Ofelia. Den prestationen var ett värdigt i mitt minne vid sidan om Ekman Hamlet.

Från Änkors Yrkesfond.

utdelas genom Svenska Kvinnors Medborgsåriförbund ett stipendium å 250 kr. Stipendiet är avsett att lämna hjälp till yrkesutbildning och därigenom sätta sökanden i stånd att själv försörja sig. Ansökan, som ställes till Svenska Kvinnors Medborgsåriförbund, inlämnades förra 15 febr. 1934 till fru E. Hildebrand, Knutbergs vägen 44, 3 fr., Stockholm, och skall förläggas av ålders- och kunnskapsbetyg. Sökanden bör därjämte styrka sig vara i behov av understöd.

Ellen Hörup:

Regering, Presse och Borgerskab.

II.

Dagspressen som Industri.

Den politiske Forskyndning, som vi omfattar i förrige Nummer, i Forbindelse med Pressens Udvikling, i den sidste Menneskealder, har fuldkommen forlykket Forholdet mellem Presse og Regering og Presse og Publikum. Ligesom Demokratiet i de fleste Lande har maattet vige for Autoritætt, saaledes er Dagspressen ogsaa forlængst holdt op at være Udtrykk for de forskellige Meninger i Folket. Den er knap en Gang Udtrykk for de forskellige Partiers Mening. Den er, som den unge Nationaløkonom Niels Lindberg skriver i *Socialisten*, ikke mere bare et Middel, uden er et Maal i sig selv.

Det vil siges, at Dagspressen er blevet en Industri som enhver anden. Et Blad er en Fabrik, hvor det er anbragt en vis Kapital, og hvis vigtigste Opgave er den samme som for enhver anden Fabrik at give saa stort et Udbytte som muligt. Dermed er Bladproduktionen blevet et Led i det kapitalistiske System og af-

hængig af det ligesom Regeringerne i de kapitalistiske Lande. Hvad der igen vil siges, at Regering og Presse staar i et ganske andet og intimer Forhold til hinanden end for et halvt Aarhundrede siden. Med Undtagelse af den kommunistiske er hele Dagspressen med andre Ord Regeringspressen. I Diktaturlænderne er der slet ingen anden.

Dette Interessetilfælde kan hindre naturligtvis ikke, at der i parlamentariske Lande baade i Politik og Presse findes en Opposition. Men ligesom de politiske Partier egentlig ikke slaaes om anders side, saaes Bladene egentlig heller ikke om andet end Læsere og Avertissementer. De holder stadigvæk paa deres gamle Programmer og fejder med de gamle Slagord paa de nye Fæner, men det er mere for at holde Liv i Klodene og for at bidde Læsere ind, at det er nødvendigt, og det er flere om det.

Virkingen af denne Udvikling er blevet Pressens Afhængighed af Magthaverne og kan kun betragtes som katastrofal. Pressen var det virksomste Vaaben i Oppositionens Haand. Den eneste Mod-

Gina Leffler:

En ny monumentalkonst?

Ett besök på Kalle Hedbergs nu pågående utställning på Konstmärshuset blir en upplevelse av icke allmoglig art. Det kvalarinnar intrycket av en äkta och stort anlagd konst och ett ovanligt levande och utpräglat konstnärstemperament. Hedbergs konst är lyrisk färgad med en dragning till det patetiska och en sluttig, starkt dramatisk stregning. Landskapet, framför allt fjälllandskapet, är ett av hans huvudmotiv. Hur äkta svenskt är ej denna dragning till den urödda naturen, till den stora högfjällsviden under de tunga bergsmassiven med dess blandning av vild ödslighet och ljus behag, där ögat förgåes spanar efter människans. Lika typisk som interiörbilder är i den franska konsten om olika människotyper tecknade i sin miljö med ett levande psykologiskt intresse för karaktär och temperament, lika typisk är denna svensken flykt ut i naturens ostörda rök och ensamhet.

Så småningom formar sig en syntetisk bild efter betraktandet av alla dessa landskap. Högfjällets djupblå bergskam står som en mäktigt båg för kompositionen i bakgrunden, framför denna vidter högsåttens maktiga vid, som fyller duren med brännande höstgult och cinnoberrött, och i förgrunden sträcker en kal dvärgbjörk liksom klagande sina avskadade, ormliga grenar mot himlen, lysande som vinande benkonor. Inlet levande stoffage, aldrig en människa — allt är obruten tystad. Färgens sköthet gör ett djupt intryck. Den här äkta något av smälens lysande klarhet och mättade djup, den är stark utan att vara grell, kraftig och dock smulnen. Inland sveps en slöja av finaste nyanser i grått, grått och gråviolet till en del. Förfinat koloristiskt sinne och tekniskt kunnande präglar denna landskapskonst, som mer än en gång för i tankarna franskt landskapsmåleri närmast före den egentliga impressionismens genombrott.

Hedbergs porträttstudier äro än mer egenartade och typiska för sin uppförman. De äro alla mer eller mindre visionära. De äro alla mer eller mindre visionära, omsepta av ett egenmodigt ljus, som löser dem från den yttre realitetens solida grund. Ofta skymta de fram ur ett färgtöcken, som frigör blott det för-

påden väsentliga. De härda, kantiga formerna och konfuserna i ett gammalt kvinnoansikt tecknas med nästan kallgrafisk noggrannhet i bruna, knäckiga linjer. Resten höjes i en gråvit slöja, ur vilken endast den knottiga arbetahanden spögligt uttrycksfullt dyker fram. Det är något av exaktheten i gammaltysk porträttkonst och samtidigt ett besöjande av de yttre formerna för att framhålla det självaliga, som till sin idé påminner om nederländskt 1600-talskonst. Konstnären väljer gärna olyckliga människor till modell, fattiga och tärda, förgrändade och elända. En isande stämning av ensamhet och olycka präglar dessa bilder. De gula rödgrå och violetta eller ängsligt dubbelvärga färgtonerna bidraga till att skapa en kullig stämning av något makaber, något upplösning. "Blind man" med sina liksom utgländade anletsdrag, tomma ögon och patetiskt hopslagna händer, "Ingenjörens" med figor och bakgrund hopflyttade i samma oroliga färgfälskmaner äro variationer därpå. Man kan kalla det en art socialt måleri, om man så vill, där samhällets olycksbarn spela huvudrollen.

Det finns emellertid porträtt av en helt annan karaktär. Där är t. ex. ett egenmodigt bejullat kvinnohuvud, framskymtande från en blåttig bakgrund, som med de uppdragna ögonbrynen och den vitt öppnade blicken har ett nästan vill patetisk drag. Porträttet av en ung man, "Henrich", är en av Hedbergs vackraste studier. Med den något mer än naturliga stroleken, den förenklade teckningen och färgställningen och uttrycksstyria kraft det en såren fasthet och psykologisk kraft.

Men den förmåsta platsen i Hedbergs produktion intages av hans naktmåleri. På sex å sju stora dukar med en ensam eller två hopkomponerade figurer arbetar sig Hedberg fram till ett sturvalvet monumentalmåleri. I dessa naka figurer, hopplöplade i en kamptillfälligt utvecklar han en stark känsla för formen — för kroppens struktur och spänkraft, den levande konturen, det böljande muskelspillet. I långa, svävande pändringar skapar han rika koloristiska världar med få färger, grått eller milt brunt vanligen.

och även en Riffler. För icke att tale om Italienerne, der har en officieit censureret Presse. Hvor skulde de vide, hvordan Mussolini slog Oprøret i Tripoli ned. Hvordan han efter Koud Hoinboes Beskrivelse rejste tre Galger og klyngede Araberne op tre og tre ad Gangen for Øjnene af hele Flokken, der stod og ventede paa, at det skulde blive deres. Th. O. s. v.

Kommer der Interpretationer i Parla-menterne om den Slags Ting, betegnes de af Regeringerne. Og hele den borgerlige Presse følger Parolen. Avislæsere selv betragter i Reglen Pressen som et Efterretningsmiddel. De sluger kritikken, hvad der staar og spørger ikke om, hvad der ikke staar. Elle Borgerskabets nærre dedes en afgjort Uvillje indet at se deres Regering komprometteret. Regeringen repræsenterer Nationen, og Nationen det er Borgerskabets. Går Regeringen noget, der er moralsk forkasteligt, saa sker det i Nationens Interesse.

Og læg Mærke til, hvordan de kapitalistiske Regeringer alle er Medlem af et gensidigt Forsikringselskab. Ingen betaler sig i hinandens sindes Alligørders. Ved Hjelpe af denne Etikette er t. Eks. alt Arbejde for Mindretals Paragrafens Overholdelse løbet ud i Sandet i Folkeløbet. Alt Arbejde for en menneskeligt Behandling af politiske Fanger er løbet samme Vej.

Og, se, hvad Englands Harme over

STOCKHOLMS ERKÄNDA Centralsjukkassa

av K. Socialstyrelsen antagen till erkänd centralsjukkassa för Stockholm stad. Kassan kommer i anslutning av betydande bidrag från staten, samt från Stockholms stad understöd från kassan.

INTRÄDESVILLKOR:
att hava uppnått 15, men icke 50 år; att äga god hälsa och icke vara behäftad med lyse, som medför eller kan förväntas medföra väsentlig nedsättning i arbetsförmåga, samt att vara bosatt (inbörstskassan) i Stockholms stad.

FORMÄNER:
Sjukpenning från 1 till 6 kronor per dag, moderskappenning med 2 till 6 kronor per dag; nedsättning med 20 % å vårdavgiften å stadens sjukhus. Sjukpenning utgår intill 3 år för varje sjukdomsfall.

EXPEDITIONSTIDER:
Huvudkontoret, Kornhusvägen 4, helgfria dagar kl. 10—5, fredagar 10—7 och lördagar 10—2, för inträdes-skänska, betaltning av avgifter, sjukhus-samlingar och utbetalning av sjuk-penning. Tel. 20 49 69.
Loppkäskontoret, Barngårdsplan 16, varje helgdag utom lördag, kl. 4.30—7 c. m. för inbetalning av avgifter. Styrelsen.

Figurerna avtecknas sig i sin enhetliga färg mot en rikare bakgrund, varigenom deras monumentala värde ökas. Hans gestalter följa till bräddan flytta in rörelse, är dramatiska till hela sitt väsen. Färg-, form- och ljushandling förenas i lyckigaste fall till ett helhetsintryck av verklig storhet. Bilden av en ung, knäfallande man med armarna uppsträckt och ljuset fallande mitt över den sträckta, smärta kroppen, gubbit mot en varmt guldbröd fond, äger något av en gammal italiensk fresks skönhet och något av Michelangelos upprörda and. Det är sällan sådan konst skapas i Sverige.

Men få av dessa figurmålningar äro fullt utförda. På ingen fins t. ex. mer än ett annat huvud, och de flesta förklarar sig kompositionen uppåt i det tomma inre. Man frågar sig, varför detta beror. Här konstnären frivilligt avstått från att utforma beheten, därför att han först det problem, som han uppställt, eller botnar oförförigheten i oförmåga att avsluta verket? På svaret de denna fråga beror till stor del hans konsts framtida öde, om den skall bli en del av den nya monumentalkonsten, eller vara Sverige här så stort behov, eller den skall stanna ofärdig på halva vägen.

Nalisterne betyder! Paa Arbejds-konferencen i Genève tog deres Representant udtrykkelig Forbehold imod, at Under-støttelsen af de tyske jødske Plyngning, som Konferencen vedtog, blev betraget som en Kritik eller Misbilligelse af Begivenhederne i Tyskland.

Og hvor Pressen følger Tropp! Hvor alt, hvad der kommer op mod Diktaturet forties eller bekæmpes. Ikke et eneste borgerligt Blad nævnedes den store Anti-Fascist Kongres i New York. Under Paa-skud af, at det var Kommunisternes, blev den boykottet. Og læg Mærke til, hvor Pacificisterne er gaaet ud af Spaltene. Da Kommunisterne ikke er Pacificister, kan man ikke i Gang finde dem der. De betragtes overalt og af alle Regeringer som Nationens værste Fjender. Ikke en Gang Kommunisterne og Jøderne er blevet forluttet af Hitler med en saadan Fanatisme. For alle Regeringer russer, og adskillige Regeringer er selv interesseret i Industrien. Ingen Regering har Brug for Folk, der ikke vil staaes for Fædre-landet. Pacificister er blevet fredløse hele Verden over.

Resultatet af dette Triumvirat, der bestaar af Regering, Presse og Borgerskab, er blevet det kapitalistiske Evneløse, der hersker i alle Lande undtagen Rusland, enten der er indført Diktatur eller ej. Dette Triumvirats Magtberer, Pengegrubben og Immoraliteter berer Hoved-skylden for at Menneskehedens sidder fast i Kapravnstinger, Barbari og Lovløshed.

Ett tidens krav.

(Forts. fr. sid. 2.) ständigt ingående och klärfärgande framställning om deras könsögnag och i samband därmed framhållande hygienens betydelse på det området. Ingen gång har det hänt, att eleverna missförståt den goda avsikten, nej, de ha i stället tydligt tyckt tillkännat, att de förstått, att ingen undervisning varit mera välmötet och betogad. Det hindrar inte, att föräldrarna i ett par fall anmält sinna åsikt, som såklart får man sätta sig över. I de flesta fall har undervisningen i detta ämne bedrivits med gossar och flickor åskilda, ett eller ett par år gemensamt, och det ena har enligt mitt förmenande gått precis lika bra som det andra. Ingen gång har det förätrare något opassande intresse för ämnet eller lektonernas st.

Det initiativ som kommit till utförande härstädes, i det att en sjuksyster fått ta hand om ämnet i alla skolor inom distriktet, är i alla lösvärter och utfördt oändligt. Man förstår att syster Dagmar varit varit blint för nöden på området. Då rektor Hermelin i sitt framhållande tal till barnens föräldrar vill framhålla vikten av att barnen, innan de gå ut, fått svar på frågorna om sliktets liv, så att de sedan kunna lämna tankarna på det området och ägna sig åt sina andra livs uppgifter. Man förstår att syster Dagmar tidigare varit lika bannlyst från skola och offentlighet, som det alltid varit vanligt i det enskilda, på sitt vis.

Aven om en viss skäl ett obligatoriskt påbud för alla lärare i förslättningskolan att undervisa i sexualhygien icke är att absolut tillräda, vill man livligt hoppas, att det sliktet som nu går att ära frändrens land, inte må behöva låta brist på kunskap, så att de likt sina föräldrar behöva narras för sina barn, de komma med sina frågor om varifrån de kommit etc. I stället må vi hoppas, att framtidens barn redan av sina föräldrar fått fullt klarhet i det mesta härvidande, och sen bör det inte bjuda på större svårigheter att i skolan komplettera kunskapen även härvidt. Vid 13-14-årsåldern är i så fall säkert den tid, när den unga bäst kan tillgodogöra sig en sådan undervisning, längre fram kommer inte skolan än honom.

Fröken Sara Andersson, Österby, skriver:

Äldern är särdeles lämplig, då barnen äro i övergångsåldern. De börja en ny viktig 7-årsperiod, som - det ha de fått veta - ej skall användas att bilda hem utan för kroppens och själens väls. De stå - de flesta - färdiga att gå ut i livet på egen hand, där de stå utan fars och mors skydd.

Flera av föräldrarna säga: Detta behövs. Vi äro tacksamma för föreläsningen, särskilt råden om sättet att ge upplysning och i vilken utsträckning svaren bör ges på barnens spörsmål i olika åldrar.

En mamma - som ej var kallad till föräldramötet, emedan hennes barn ej

Mot nazismen!

Den bruna pesten

Författaren en välkänd tysk socialdemokratisk list i handskrifter. 150 sid. Pris L=Kr.

Göring inför domstol

En anklagelse. 32 sid. Pris 35 öre.

Nazism och judehat

24 sid. Pris 25 öre.

I bokhandeln, presbyrien eller direkt från

FEDERATIV - Stockholm

Evrytmi

(Forts. fr. sid. 1.) betslössa led, som sade mig att i, i sist klassen, var evrytmin deras käraste ämne. »Och jag vet, hade han till, sått som slutat skolan alltid när de träffas läser diokt och gör musik med evrytmi. Och för dem som är arbetslösa är det allra bäst -»

»Däliga ögon och öron äga de som bara barbarsjällar, säger Heraklit. - En väldig uppfostrare till höra och se, till att gripa om värden, som icke kan tagas från en, är evrytmi -» där om är jag viss. Den kan aldrig följa den orkestrala musiken och den orkestrala dikten, och kanske är därför dess lag att upphöra där uppfostran uppbror, alltså vid konsten, där ordet och musiken suveränt har makten. Men uppfostraren bör ricka ändan till konsten och livet ut - och som uppfostringsmedel ville man samnerligen kunna evrytmi, nej, fordra den då alla, låt hela folket i den verkliga folkskolan.

Jag vet att vid evrytminframförandet på söndag i Borgarskolan satt en folkskoleklass av 8-åringar, pojkar och flickor, på läktaren och följde med. De hade själva lädat en smula evrytmi och fröjände sig nu över att i fulländning se sina egna övningar med kopparstavar, och kanske lika mycket över att en gång - också här - en stav föll! - Gripna blev de inför den enkla skönheten i C-dar och A-mollskalorna. Ja, det förstod man. Så idellt självklart steg evrytmin fram med dessa musiksens grundelement, talande sin enkla och outträngliga uppgitt: att vara ett redskap som sprungit likgiltigheten, ökamphetens och vämenämenshets skalring människoväsendets hjärntålad: ordet och tonen.

Honorarie Hermelin.

Ännu börjat folkskolan, var riktigt förvildad över att ej ha fått vara med, ty barnens pojkar fråga så mycket om dessa saker. Han ser ju djuren. Hon hade läst, att man skall tala om, hur det verkligen är, men hur hon lämpligen skulle svara - ja, det var så svårt. Också den unga jodan - sa hon - har ömskat så mycket att ha fått vara med om dessa kurser.

En uppvaknads fört på detta område - som blott för några år tillbaka ej togs på allvar av barnen - med ett helt nytt ansvar kan ske vi emgått att se. Det är glädjande. Kanne ska vi få se, vad Elsa Brändström sätter i Tyskland - hon berättade därom på Fogelstad förr året - att 14-15-åringarna med förskat se på sina äldre kamraters nöjesliv - deras jazzande och nattliv - och de vilja ha det på ett annat sätt, ett bättre. -»

Sara Andersson.

Rektor Hermelin tror ej på

tafilin i sexuell undervisning.

Skolstyrelsens ordförande, rektor H. Hermelin, som förtalade vid ett stort lämnat öppet föräldramöte, uttryckte sig på en entydig och tydlig sätt om den föräldrar skolas bakom beslutet att få till stånd den nu genomförda undervisningen i sexuell hygien i förslättningskolan. Beträffande det lämpliga i att ha pojkar och flickor tillsammans, säger rektor Hermelin, att det föräldrars övertygelse som överstämmer min beträkt. Nu är jag viss om att just detta, att både pojkar och flickor sitta sin vetenskap tillsammans, gav ytterligare stöds i den stämning av lugn och självalk tillfredsställelse som präglade barnen vid uppbrottet från lektionen och som en intet, tycks det, skälle kunna ge rum för någon missförstått att sedan taga upp ämnet till skoj.

Till sist vill jag passa på att med all auktoritet jag med denna smula erfarenhet försäkrat mig, låt uttala vad jag redan i bostas instinktivt kände vid läsningen av en tidningsartikel om önskan från lärarkåll att få till stånd en tafälis för barnens undervisning i sexuell hygien: jag är övertygad om att något sådant äro av omdo. Under dessa sex tim-

Sönderjylland.

(Forts. fr. sid. 1.) samt stölet att det dock är i Sönderjydarnas eget bröst som »gränslans sång» ljuder. Ja, heter det, om de nordiska brödrakolen vände Sönderjylland ryggen och icke ville se att »vi er Kød at deres Kød og Blod av deres Blod, hvis de icke vilde forstaa at det er dem selve vi værgar naar vi staar fast på Væjen fra Danesværket til Dybbøll». Så skulle sönderjyderna ändå kunna frigöra sitt sinnes kraft i de nordiska folksångerna, som de lärt av far och mor. Men sönderjyderna har ett hemligt hopp:

»Hvem der hørnede ved Nordens Grænser en misfærdig, den gamle Svanedansinavne kunde genoplyse, har allvejed næret den hemmelige Ægeriggert, at vort Folk og dets Forpøster skulde blive saa dygtige til at staa paa egne Ben og til at værgre Nordens, Den Droner vilde synes: Den Droner kan vi være tjent med. Bror vil vi vedkende os over for Verden.

Nu gaar vor Ungdom ind under et nyt nordisk Løsen. Hvorfor? Fordi Tiden er tung og alvorlig, fordi voldsomme Brødsøder taarner sig i Vejret, fordi det nu igen er en Sigtensstund for Nordens Folk, og fordi Sönderjylland ligger forst i Brønden. Hvad der sker uden omkring, kunde blive farligt for os, hvis ikke Omvæltningernes uhyre Kraft netop blev en mægtig Tilskyndelse til en folkelig Genfjendelse, til frivillig Samling om at værgre, hvad Norden har vundet af Frihed.

Vi veta att det ligger sanning i dessa ord. Men hur långt upp i norr kunna de nå?

Ellin Wägner.

Tidningen

Flensborgs Avis

kostar kr. 5,- per kvartal. Prenumeration kan ske på alla nordiska postkontor.

mar har jag fått det allra starkaste intryck av hur det hela hängit på att barnens ögon låtit vilja i en människas ögon. Man har känt att det på ett hemlighetsfullt och betydelsefullt sätt knutits ett band mellan barnen och oss tre stora, som varit i rummet, syster Dagmar, den ordinarie läraren och mig. Det är detta mänskliga förtroendeförhållande mellan generationerna - till osynligt stöd och kanske förstått samrådsförhållande mellan barnen och läraren, som är - så förman jag det - av utomordentlig betydelse, att det förelägger mig dyrbart, att detta skulle till ämnet bli förelagt, ja, kanske av olycklig verkan.

... ett flammende budskap som tränger genom murg och ben.

Vi göra väl i att lyssna till vad han har sagt några öra. N. P. Ollén i Morgonbladet.

William Axling:

Kagawa

Overs. från engelskan av A. Kejer.

Vidare: "... en maktigt uppfordrad till de kristna i alla länder... Ett hälsande, egande, strålende försändelse."

Häfr. 3.50 Klod. 5.-

I bokhandeln eller från

Svenska Missionsförbundets förlag

Stockholm C

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 7000

FOLKUNGAGATAN 65 • 7337

GÖTGATAN 2 • 33390

Arbetslösheten.

(Forts. fr. sid. 1.) tion - bl. - väldnad från förra årets frödsåg, som går ut på utredning rörande gifte kvinnors anställning i statlig och kommunal tjänst samt rörande möjligheterna att genom särskild förtidspensionering eller på annat sätt förmå de gifte kvinnorna att frånträda sina tjänster.

Hr Nyblom har i år kastat alla omskrivningar och säger rent ut att han med dubbelhäftighet eller mångsysslet menar gifte kvinnors arbete. Han finner »det nuvarande tillståndet så oöfvertröttligt att det icke längre kan tolereras.» Och, menar hr Nyblom, om allmänhetens förbringning den uppfattningen att statsmakarna inte vilja göra något i dessa för tjänstemännens ömtåliga frågor, så skulle pass en jordmän för den antidemokratiska propagandan, som samnerligen icke försitter något tillfälle att underblåsa och utnyttja ett förenigt missnöje. Att hr Nyblom själf och hans meningsfränder äro inne på absolut antidemokratiska åsikter i varje fall ur demokratisk synpunkt förkastliga vägar, då de vilja ingifta stifta en viss medborgargrupp från rätten att välja arbetare, märker han utnyttigvis inte. Inte heller att ett förordningsavskedande av de till några tusental upplagda gifte kvinnorna i statsjämb, torde vara tillräckligt för att förhindra till avhjälpande av arbetslösheten.

Som ett »drastiskt exempel på systemets utvärningsan» har hr Nyblom följande: »En gift lärarinna måste för att kunna bibehålla sin tjänst skaffa sig en jungfru eller gifte kvinnorna i sin ung, arbeta för barnens skola som lärarens söka så tag i en anställning vid någon skola.»

Man frågar sig omedeligen vid granskandet av detta exempel, vad som börjar för att den unga lärarinna är en så mycket bättre pedagog än den gifta, att hennes anställning i och för sig vore föredragligt för barnen. Och som säger att den utbildade lärarinna som gift, pass, när bättre för hushållsarbetet än den utbildade lärarinna, som icke gift? Den senare får ju, om också icke »föröring» direkt av en man, så dock sitt livsuppehåll på en liten lön, där den förra gifte kvinnans »föröring» skulle haft sitt livsuppehåll, möjligen efter en högre standard, vidare förmodligen kläder och en del förförmer men ingen lön. I själva verket tycks det vara den gifte kvinnans yrkesarbete såsom sådant hr Nyblom vill att. Hans attack mot det kvivialiga arbetet är dock säkerligen endast ett första tecken på vad som kommer. I första Kammarrens instämmer hr Anton Petersson m. fl. med likalykande motion i hr Nybloms önskemål. (A. K. nr. 20.)

Familjeförsörjningens vådor.

Familjeförsörjningen som en given institution och de förordningsfulla betraktelse- och förordningsfulla betraktelse-synpunkt värderna med denna, gör sig påminnet även i en annan motion fast i annat sammanhang och från helt andra synpunkter. I Första Kammarrens motioner hr Sjöblad - s. - m. fl. om beredande av hushjälpsvärd i arbetslösa ungdomar. Enligt nuvarande bestämmelse utgår hushjälpsvärd endast till familjeförsörjare. Motionärerna påpeka vilka svårigheter denna bestämmelse innebär för ofriga personer, som likväl äro nödgade att hyra bostad. Som exempel anföres Göteborg, där en arbetslös ungdom har omkring 49-40 kr i månaden och för denna summa kan vara tvungen att hyra bostad för 25-30 kr. Andra exempel på bostads- och ökad ansvar för äldrandet är motionsens syfte. Likalykande motion har väckts i Andra Kammarren av hr Frankensm. m. fl. - Ytterligare en påminnelse om betydelsen av en omvägning i utövningen från familjeförsörjning till allmänvärd, liksom kompletterad med sbräntryck.

Hur aktuella dessa fråga är, visas bl. a. av att norska regeringen i sitt norska budget tillståndt att en kommitté, för utredande av barntryggen. Då både »Hvite» och »Røde» partiet hade betrydd på sina valprogram i bostas betrydd det vara säkert att en sådan skunnigt utredning kommer till stånd i Norge under vårens lopp. (F. K. nr. 2.)

Hjälpl mot ungdomsarbetslösheten.

Ungdomsarbetslösheten tas upp i motioner i båda kamrarna bl. a. av hr Sjö-

Nya Samhället

SUNDSVALL Daglig morgontidning Startår 1900

en av de allra främsta bland Norrlands närmare 50 nyhets-tidningar.

Sundsvalls industridistrikt är Norrlands mest folkrika trakt. Den mest spridda tidningens drästs är

Nya Samhället

Landets ledande firmor annonserar alltid uti

Nya Samhället

dahl m. fl. samt hr Frankensm. m. fl. Man begär inrättandet av en särskild utredning inom arbetslöshetskommissionen för behandling av frågor rörande ungdomsarbetslösheten: vidare, också statsdrift till kommuner som andorra yrkesutbildningskurser för arbetslösa; samt slutligen - i motion av hr Sandén och Sjöblad - utredning rörande förslättningskurserna för en statsunderstödd förtidspensionering av äldre arbetare såsom ett led i den allmänna arbetslöshetspolitiken. Det erinras om att ca 31 procent av samtliga hos arbetslöshetskommittéerna anmälda hjälpsökande, eller omkring 52,000 personer, utgöres av ungdom mellan 15 och 25 år. Och icke ens ett möjligen komförens uppbyggning inom näringslivet torde kunna komma att absorbera detta antalet arbetslösa, framhålla motionärerna.

Här är man alltså återigen inne på tanken på avskärmande av vissa grupper från arbetsmarknaden till förmån för vissa andra - alltså i själva verket endast en omflyttning av arbetskräften. Pekar icke dessa förslag på ett arbetskonkurrens för att ägna sig åt ett arbete eller en utbildning, för vilken han eller hon annars icke kunde finna fin.

Till denna betydelsefulla fråga skola vi närmare återkomma i ett följande nummer. (F. K. nr. 3, 4 och 10.)

C. H.

Stockholm 1934

Zetterlund & Theanders Boktryckeri-A. B.